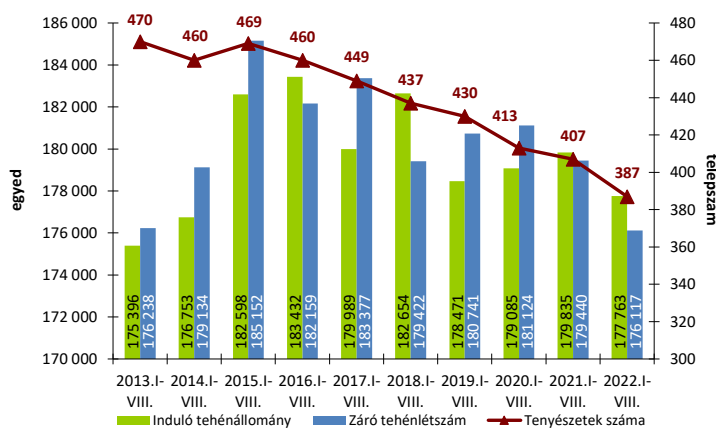
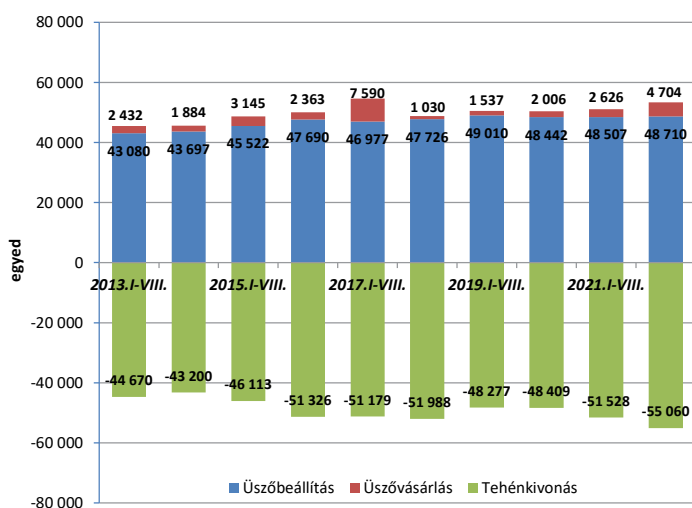

1. ábra Az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetek száma, induló és záró tehénlétszáma (db, 2013-2022. I-VIII. hó)

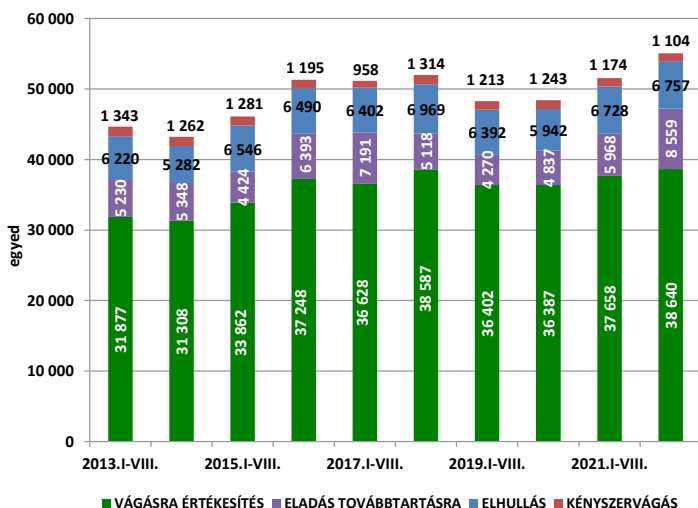
Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tejhasznú tehenészetek száma 2022 augusztusában 20-szal (-4,9%) kevesebb volt, mint 2021 augusztusában. A termelésellenőrzött tenyészetek számának csökkenése folytatódott, és augusztusban további 1-gyel (-0,26%) csökkent az előző hónaphoz képest. 2022. augusztus végén 3.323-mal kevesebb (-1,9%) termelésellenőrzött tehenet tartottak, mint 1 évvel korábban. Az „A” módszerrel ellenőrzött tehenészetek száma az elmúlt 10 év alatt jelentősen, 17,7%-kal (-83) kisebbedett, és a tehenészetek csökkenésének üteme nem változik. Ugyanakkor 2013 augusztusa óta a záró tehénlétszám csak kismértékben zsugorodott (-121 egyed, -0,1%), így a telepenkénti átlagos tehénlétszám jelentősen, 455-re emelkedett.

2. ábra Az üszőbevétel és tehénkivonás alakulása az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (db, 2013-2022. I-VIII. hó)

Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tenyészetek januári 1-jei induló tehénlétszáma 2021-ről 2022-re – egy év alatt – enyhén csökkent (-2.072 tehen; -1,2%), és az állomány 2022 első nyolc hónapjában tovább zsugorodott (-1646 egyed; -0,9%). 2022 első nyolc havában a tehénkivonások száma nőtt (+3.532 egyed; +6,9%), de nagymértékben emelkedett az üszővásárlások száma is (+2.078 egyed; +79,1%) a 2021. augusztus végi értékekhez képest. Viszont az állománypótlás szempontjából meghatározó üszőbeállítások száma gyakorlatilag stagnált az 1 évvel ezelőttihez képest (+203 egyed; +0,4%), így az év első nyolc hónapjában az állománykivonás nagysága összességében meghaladta az állománypótlását.

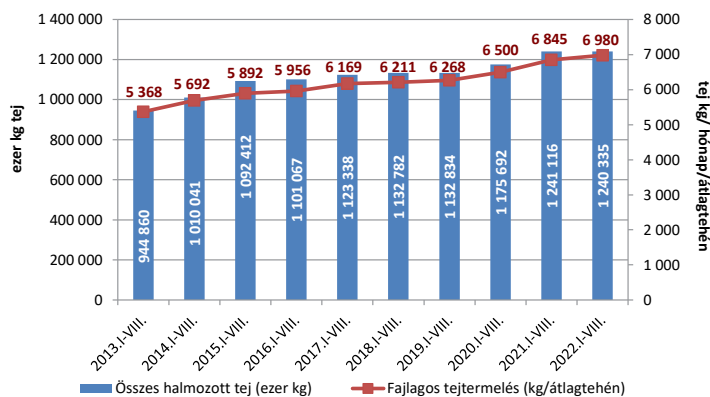
3. ábra A tehénkivonás megoszlása az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (db, 2013-2022. I-VIII. hó)

2022 első nyolc havában az állományból kivont tehenek 70,2%-át vágásra értékesítették (a selejtezett tehenek száma 38.640 volt), 12,3%-át (6.757 egyed) az elhullás tette ki, a tehénkivonások 2,0%-áért (1104 egyed) pedig a kényszervágás volt felelős, amelyek inkább alacsony aránynak számítanak. Ugyanakkor a továbbtartásra értékesített állatok aránya elérte a 15,5%-ot (8.559 egyed), amely kimagasló aránynak tekinthető. 2022-ben az induló tehénállomány 21,7%-át selejtezték, 0,6%-át kényszervágták, 3,8%-a elhullott és 4,8%-át továbbtartásra értékesítették, így összesen a tehenek 31,0%-át vonták ki a termelésből, ami az elmúlt 10 év legmagasabb tehénkivonási aránya az év első nyolc hónapjában.

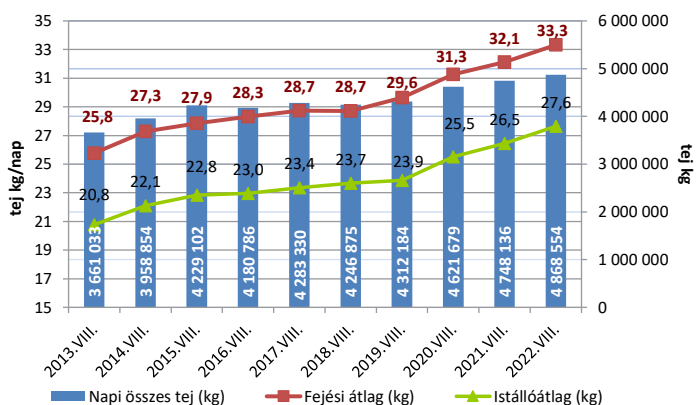

4. ábra Összes halmazott és fajlagos tejtermelés az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (db, 2013-2022. I-VIII. hó)

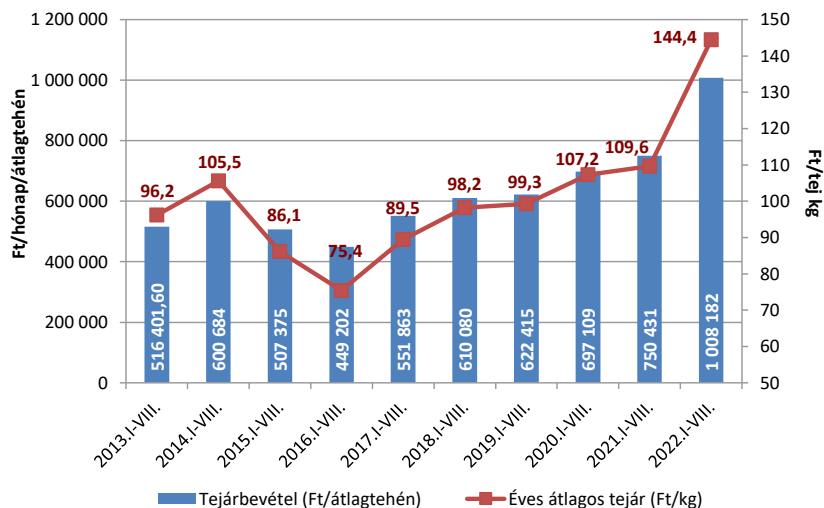
Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tehének összes halmazott tejtermelése 2022 első nyolc hónapjában gyakorlatilag stagnált (-0,781 millió kg; -0,06%) 2021 hasonló időszakához képest, és elérte el az 1240 millió kg-ot. A vizsgált időszakban a fajlagos tejtermelés enyhén emelkedett, és elérte a 6.980 kg-ot (+135 kg; +2,0%), ami az elmúlt 10 évben rekordnak számít. 2013 és 2022 augusztusa között a fajlagos tejtermelés növekedése 30,0%-os (!) volt (+1612 kg), míg az összes halmazott tejtermelés még nagyobb mértékben, 295 millió kg-mal (+31,3%) emelkedett.

5. ábra Fejési és istállóátlag, valamint a napi összes tejtermelés az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (2013-2022. VIII. hó)

2022 augusztusában a napi összes tejtermelés a tavalyi év augusztusi termeléséhez viszonyítva kismértékben, 4,87 millió kg-ra nőtt (+120,4 ezer kg, +2,5%), ami így az elmúlt 10 év legnagyobb értékének felel meg. Emellett mind a fejési átlag (+1,20 kg, +3,7%), mind az istállóátlag nőtt (+1,18 kg, +4,5%). Összességében az elmúlt 10 év alatt a napi összes tejtermelés 1,2 millió kg-mal lett több (+33,0%), a fejési és istálló átlag 7,55, ill. 6,87 kg-mal nőtt (+29,3%, ill. +33,1%) az első nyolc hónapban, ami igen jelentős emelkedésnek tekinthető.

6. ábra Tejárbevétel és az éves átlagos tejár az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (2013-2022. I-VIII. hó)

A tehemenkénti tejárbevétel 2022 első nyolc havában több mint 1 millió Ft volt átlagosan, 34,3%-kal nőtt 2021 hasonló időszakához képest, és az elmúlt 10 év messze legnagyobb első nyolc havi nominális tejárbevételének felel meg, aminek oka a fajlagos tejtermelés 2,5%-os és a tej árának 31,7%-os (!) növekedésében keresendő. 2013 hasonló időszakához viszonyítva a nominális tejárbevétel 95,2%-kal nőtt, aminek oka a fajlagos tejtermelés 33,0%-os és a tej árának 50,1%-os emelkedése 10 év alatt. Magyarországon a nyerstej átlagos havi felvásárlási ára tovább emelkedett és augusztusban már meghaladta a 170 Ft/kg-ot, így 2022 első nyolc havában a nyerstej átlagos felvásárlási ára megközelítette a 145 Ft/kg-os árszintet. A nyerstej kiviteli ára is - tovább növekedve - megközelítette a 200 Ft/kg-ot, így több mint 15%-kal még mindig meghaladta a hazai

termelői átlagárát. A forintban jelentős emelkedés ellenére a hazai nyerstej felvásárlási ára euróban még mindig jelentősen elmarad az uniós átlagártól. A globális és az európai uniós piacon a nyerstej árak tovább növekedtek, de a főbb tejtermékek értékesítési és tőzsdei árai már stagnálnak vagy csökkenésnek indultak. Magyarországon augusztusban az élelmiszerinfláció egy év alatt 30% felé gyorsult (!), de a tejtermékek ára 55%-kal, ezen belül a sajtoké több mint 60%-kal nőtt a KSH adatai szerint. Az áremelkedés tetőzése az öszre várható, amin az ársapkák kivezetése tovább lódíthat. Bár jelentős, de a nyerstej árnövekedése egyelőre nem követi le az állattartásban felhasznált üzemanyagok, takarmány és energia áremelkedését, nem is említve az emelkedő élőmunka-költséget, amelyet a munkaerőhiány is indukál. A magas fogyasztói árak miatt viszont a kereslet már megtorpant, sok élelmiszer termék kategória kiskereskedelmi értékesítési mennyisége már enyhén csökkent az elmúlt hónapban. Összességében a nyerstej áremelkedés lendülete egy ideig még kitarthat.

